

Jak zadarmo na soubory

Jak nejlépe uspořádat, přenést, přejmenovat a najít soubory

JAROMÍR LUHAN

Softwaroví designéři se sice snaží před uživatelem práci s datovými soubory co nejvíce skrýt za přívětivé uživatelské rozhraní, ale každého z nás „od počítačů“ dříve či později potká nutnost ponořit se do více či méně komplikované struktury uložení souborů na pevném disku počítače, najít kýžený soubor a provést s ním nějakou operaci – třeba jej poslat elektronickou poštou nebo předat někomu dalšímu v elektronické podobě. Poměrně brzy zjistíte, že základní výbava operačního systému sice občasným jednoduchým operacím dostačuje, nicméně se nejedná o nástroje dokonalé a snadno narazíte i na to, že po nich chcete víc, než dovedou. Abyste nemuseli v takovém případě odlehčovat své peněženky, připravili jsme pro vás přehled souborových kouzelníků, kteří pro vás udělají cokoliv si budete přát – a to zdarma.

Asi nemá cenu zabývat se příliš teoriemi okolo uskladnění souborů na paměťových médiích počítače. Tento článek se zaměřuje spíše na to, aby uživatel potřeboval teorie co nejméně.

Pro lepší přehled si rozdělíme popisované programy do pěti skupin tak, abyste snáze našli to, co potřebujete. Skupiny jsou následující:

- **Manažeři** – v podstatě náhrady za Průzkumníka Windows a některé pomocné programy pro speciální operace se soubory.
- **Přejmenovači** – utility, které nabízejí pomocnou ruku při přejmenování většího množství souborů.
- **Hledači** – jak už název napovídá, najdou vše zatoulané a zapomenuté, najdete zde i katalogizační programy.
- **Děliči** – umí soubory nakrátet na menší části a opět je pospojovat do původní podoby.
- **Synchronizátoři** – porovnávají a sjednocují obsahy souborů i složek. Samozřejmě, že škatulkování není úplně dokonalé, protože některé univerzálnější programy zvládnou činnosti i z více kategorií. Ale pojďme ke konkrétním zástupcům jednotlivých skupin.

Manažeři

Začneme klasikou – programy pro správu souborů. Neobejde se bez nich žádný počítač, i když si spousta uživatelů vystačí s tím, co se mu nainstaluje s operačním systémem. Rozhodně si myslím, že se tím o leccos okrádají, pokud potřebují se soubory intenzivněji pracovat. Určitým etalonem byl v tomto oboru starý dobrý dosovský Norton Commander, který vymyslel geniální koncepci dvou oken vedle sebe. Tuto koncepci více či méně napodobují i další programy, které se snaží zařadit do kategorie Správce souborů. Ve Windows mají obvykle usnadněnou situaci, protože mohou využívat slušnou škálu funkcí nabízenou operačním systémem, většinou se s nimi však nespokojí a výrazně ji obohacují. Pojďme se podívat na některé zajímavé. Programy obvykle nepotřebují instalaci a dají se přenášet na libovolném médiu, protože se vejdu i na běžnou disketu.

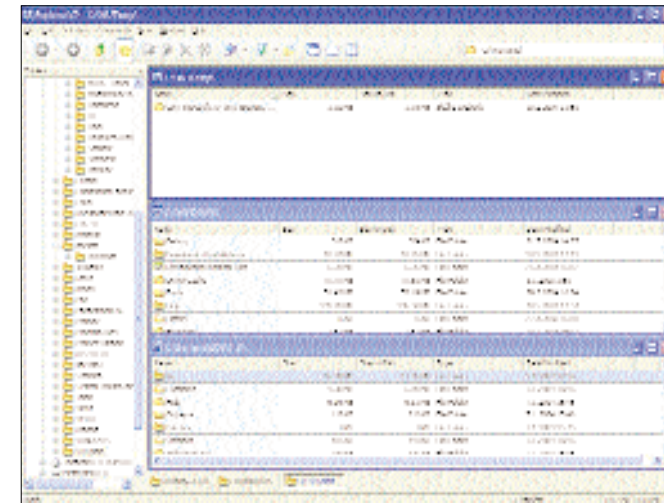
ExplorerXP 1.03

Operační systém: Windows 2000/XP

Autor: Nikolaj Avrionov

Domovská stránka: www.explorerxp.com

Jedná se o malý a kompaktní program, který disponuje poměrně netradičním uživatelským rozhraním – využívá systém dokovatelných oken a záložkových panelů. Díky tomu můžete mít otevřeno prakticky libovolné množství složek. Kromě standardních funkcí manipulace se soubory, které zvládá zcela podle očekávání, má ExplorerXP také několik hezkých „vychytávek“. Program třeba automaticky zobrazuje velikost adresářů. Hezké jsou funkce „Copy to“ a „Move to“, které slouží ke kopírování či přesunu souborů a složek do cílového místa podle výběru ze stromové struktury nebo podle historie (nemusíte tedy do cílového místa proklikat v jiném okně). Program zvládá též dělení a opětovné spojování velkých souborů, hezké je i vyčištění souborů podle přednastaveného filtru (třeba všechny soubory s příponou *.tmp).

▲ ExplorerXP zvolil netradiční uspořádání ve více oknech.

Ovládání programu je jednoduché a přehledné, poměrně silnou stránkou je rychlost, funkční vybavení není tak oslnivé.

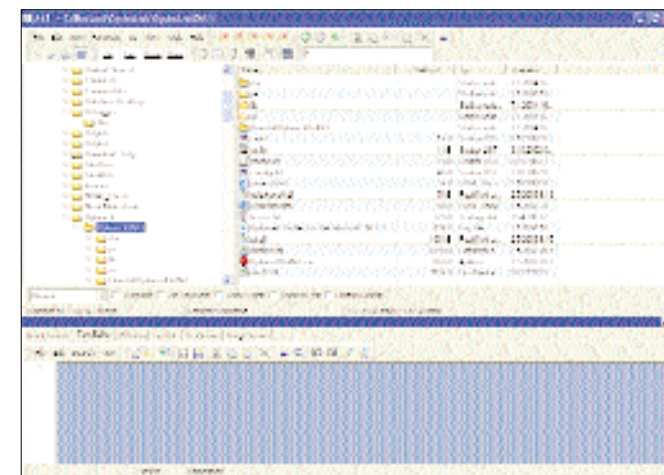
A43 File Management Utility 2.30

Operační systém: Windows 2000/XP

Autor: B. G. Miller

Domovská stránka: www.shawneelink.net/~bgmiller/

Program je o něco větší a jeho funkční výbava tomu odpovídá. Celková koncepce programu na první pohled odpovídá standardnímu systémovému Exploreru, nicméně pro podporu souborových operací je k dispozici i dvouokenní souborový režim. Autor se zaměřil spíše na výběr často používaných funkcí a jejich lepší zpřístupnění uživateli. Kromě standardních souborových funkcí zpřístupňuje přes menu a nástrojová tlačítka některé systémové konfigurace a servisní programy. Autor nespolehá pouze na svůj výběr a dává uživateli možnost vyrobit si vlastní oblíbené zástupce v nástrojovém panelu. Dále zaměřil svoji pozornost na funkce komprimace a dekomprimace souborů, které se provádějí velmi elegantně přetažením vybraných souborů na komprimační hotspot. Zvládá archivy ZIP, RAR a CAB, včetně vytváření samorozbalitelných archivů.

▲ Rozšiřující funkce programu A43 File Management Utility najdete na spodním záložkovém panelu.

Specialitou programu jsou editory a prohlížeče, které se zobrazují v dolním záložkovém panelu. Zde najdete pěkně po ruce panel zástupců pro spuštění aplikací, textový editor s neomezenou velikostí souboru, vyhledávací

panel, alternativní okno souborového správce, hexa- a obrázkový prohlížeč. Dalo by se tedy říci, že program je do značné míry schopen nahradit funkcionalitu uživatelského rozhraní samotných Windows.

freeCommander 2004.03

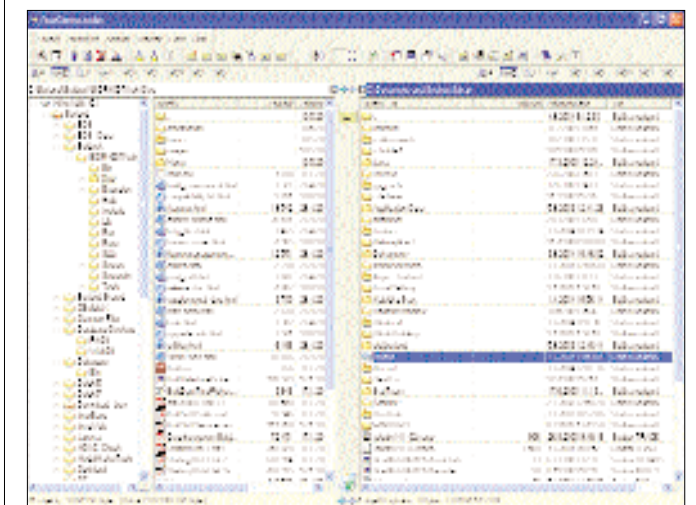
Operační systém: Windows 9x/NT4/ME/2000/XP

Autor: Marek Jasinski

Domovská stránka: www.freecommander.com/index_en.htm

Do třetice všeho dobrého – v případě freeCommanderu dokonce asi to nejlepší na konec. Pracuje s obligátním dvoupanelovým uspořádáním, najdete v něm klasické ikony znázorňující připojené disky, program bohatě využívá seznamů historie míst, kde jste brouzdali atd. Umí pracovat s archivy ZIP, CAB a dovede číst RAR (včetně práce s vnořenými archivy), disponuje vlastním náhledovým zobrazením pro textové soubory a obrázky, je schopen adresáře porovnat, synchronizovat a zobrazovat jejich velikosti, dále rozdělovat soubory, nastavovat hromadně jejich atributy, vyhledávat.

Mezi méně obvyklé funkce patří třeba tisk obsahu adresáře nebo snímáček obrazovky (celé i výřezů). Pro tuzemce bude jistě nejzajímavější skutečnost, že program je vícejazyčný, včetně češtiny. Je skutečně propracovaný, i když ne veškeré ovládání se mi jevílo dostatečně intuitivní. Bohužel celkově patří k těm pomalejším.

▲ freeCommander je souborový manažer v klasickém provedení.

FingerPrint 2.1.3

Operační systém: Windows 9x/NT4/ME/2000/XP

Autor: MJLSoftware

Domovská stránka: www.mjleaver.com/Software/software.htm

Nyní přejdeme od univerzálních souborových manažerů ke specializovaným nástrojům. První z nich je program FingerPrint, určený ke sledování změn v souborech. Program má jednoduchou obsluhu a není příliš rychlý, takže doporučuji rozdělit jeho působení do menších logických sekcí, příp. pracovat s časovým nastavením náročnějších operací. FingerPrint pracuje na principu výpočtu logických součtů MD5 ve zvolené složce. Díky nim je schopen zjistit, které soubory se změny, případně i najít obsahové duplikáty se stejným součtem. Je vybaven filtry, které podle

▲ FingerPrint dokáže sejmout otisky vašeho počítače.

souborové masky určují, co evidovat a co ne, uživatel si také může vybrat, které podsložky do sledování nebudou zahrnuty. Pro lepší přehlednost je možné jednotlivé profily srušovat do skupin. Výsledný protokol je zobrazen v úhledném protokolu ve formátu HTML.

Remote Batch Copy 2.5.1

Operační systém: Windows 9x/NT4/ME/2000/XP

Autor: Morning Glory Tech

Domovská stránka: www.morningglorytech.com

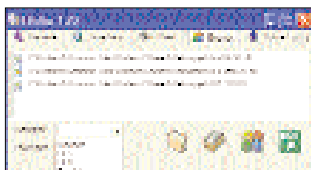
Jak už sám název napovídá, jedná se o specialistu na kopírování. Program dokáže rozkopírovat dávku souborů na různá místa v síti. Najde nebo vytvoří odpovídající složku na cílovém uzlu (ale zvládne to i s jiným jménem) a následně do ní nakopíruje soubory. Jedná se o jednoduchý program, který kromě samotného dávkového kopírování zvládne ještě několik servisních funkcí týkajících se testování parametrů spojení s jednotlivými cílovými uzly, umí také logovat změny v kopírovaných souborech. Myslím si, že přes svou jednoduchost může ušetřit síťovým správcům hodně práce s updaty souborů na síti.

FileOps 1.03

Operační systém: Windows 9x/NT4/ME/2000

Autor: The InFormail Team

Domovská stránka: homepage.eircom.net/~informail/

▲ FileOps – úhledný nástroj s pěknými možnostmi.

FileOps je sbírka několika velice šikovných souborových funkcí. S jeho pomocí můžete soubory přejmenovat, změnit časové údaje a uploadovat na FTP server. Dále můžete jejich obsah bezpečně zničit nebo zašifrovat pomocí algoritmů DES, 448bitového Blowfische, RC6 a 256bitového TwoFische.

rjhExtensions 1.3

Operační systém: Windows 9x/NT4/ME/2000

Autor: RjH Software

Domovská stránka: www.rjhsoftware.com/rjhextensions/

Z podobného soudku jako předchozí program je i utilita rjhExtensions. V tomto případě se jedná o rozšíření funkcionality kontextového menu standardního Průzkumníka Windows o tyto funkce: kopírování cesty do schránky, vyvolání příkazové řádky, hromadné přejmenování vybraných souborů, zničení obsahu souboru, zašifrování souboru, vytvoření kopie souboru a nakonec tisk nebo uložení obsahu složky. Program nemá vlastní rozhraní, pouze konfigurační modul, v němž se nastavuje způsob zobrazování položek v plovcím menu. Opět – jednoduché, ale účelné.

Přejmenovači

Doménou těchto specialistů je inteligentní přejmenování souborů. Hodí se to obvykle na katalogy obrázků nebo hudebních klipů. Obvykle pracují na principu zadání masky, podle které poté přejmenují vybranou sadu souborů. Jejich kvalita se liší většinou právě komfortem, který poskytují uživateli při sestavování masky.

Bulk Rename Utility 2.1.0.2

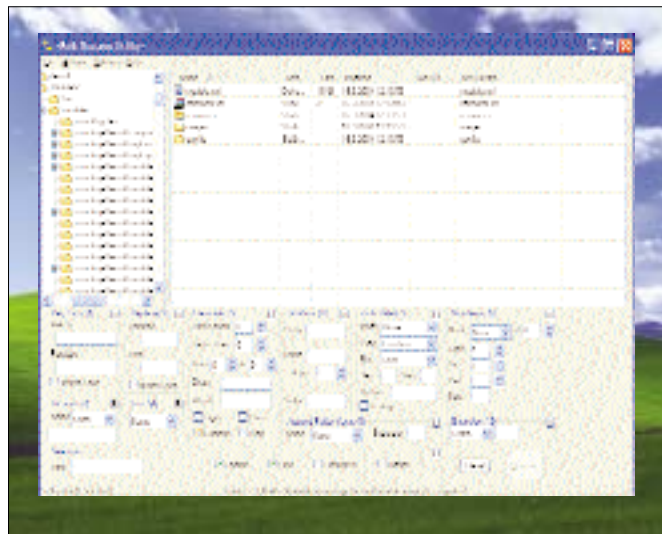
Operační systém: Windows 9x/NT4/ME/2000/XP

Autor: Jim Willsher

Domovská stránka: www.bulkrenameutility.co.uk

Tento program nabízí skutečně snad všechno, co uživatel může kdy potřebovat (možná by bylo přesnější označení plug-in, protože se pouze integru-

je do plovoucího menu Průzkumníka Windows). Umí přejmenovat soubory i složky podle skutečně nepřeberného množství nastavení – například dokáže přidávat nebo odstraňovat čísla nebo sekvence znaků z názvů, přidávat nebo ubírat znaky ze začátku i konce jména, přidávat datum změny v různých formátech do názvu a tak dále. Umí procházet i vnořené složky a filtrovat, na co se má přejmenování aplikovat, případně přejmenovat pouze vybrané soubory.

▲ S Bulkem si přejmenování rozhodně užijete.

Program disponuje funkcí náhledu, jak bude vypadat výsledek přejmenování, dovolí ukládat různé konfigurace pro opakované použití. Nastavovací panel vypadá na první pohled opravdu dábelcky a trochu se vymyká představě o zadávání masky pro přejmenování. Ale po chvíli studia se na něj dá zvyknout.

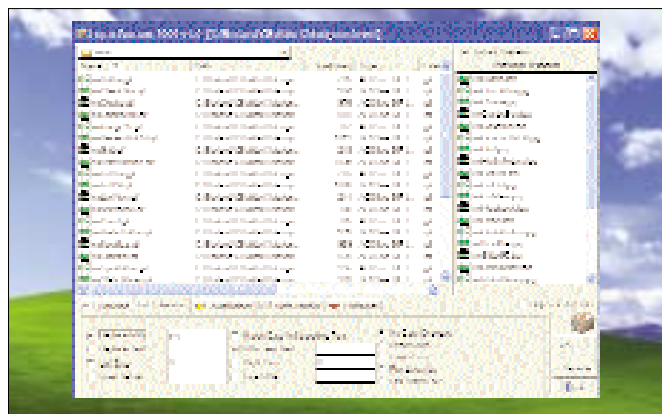
Lupas Rename 2000 v 4.0

Operační systém: Windows 9x/NT4/ME/2000/XP

Autor: Ivan Anton Albarracin

Domovská stránka: www.azheavymetal.com/~lupasrename/lupasrename.php

Jedná se o samostatný program, který nepotřebuje instalaci. Má podobné schopnosti jako předchozí, není jich však tolik. Umí pracovat zvláště s jménem, zvláště s příponou. Pracovní prostředí je však přehlednější a navíc vícejazýčně (bohužel bez češtiny). Hezký je panel Preview, který průběžně zobrazuje, jak bude výsledek operace vypadat. A hlavně – má funkci UNDO, která vrátí zpět omylem provedenou operaci.

▲ Prostředí Lupas Rename je velice přehledné.

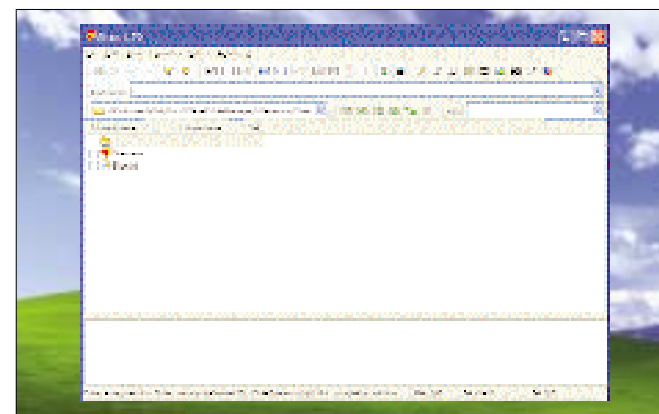
Siren 1.70

Operační systém: Windows 9x/NT4/ME/2000/XP

Autor: Scarabee Software

Domovská stránka: www.scarabee-software.net

Tento program je určen spíše zkušenějším uživatelům, protože volí trochu odlišný systém – přejmenování provádí podle zadaného výrazu, který používá různé předdefinované výrazy a zástupné znaky. Rovněž disponuje funkcí UNDO i náhledem budoucích jmen. Zajímavostí je poměrně široký rejstřík multimediálních a dokumentových formátů, ze kterých umí program získat různé popisné informace a doplnit je do jména souboru. Jestliže tímto způsobem vytvoříte masku přejmenování souborů, může vypadat velice vědecky, ale rozhodně nepřiliš srozumitelně. A pokud ji odladíte tak, aby dělala skutečně to, co po ní žádáte, velice uvítáte, že si ji můžete pro pozdější využití uložit.

▲ Siren používá systém přejmenování podle zadaného výrazu.

Hledači

Co k názvu dodat? Prostě to jsou programy na hledání. A některé z nich umí ještě něco navíc. Opět je jejich nabídka poměrně bohatá, takže se pojdme podívat alespoň na ty nejzajímavější. Vzhledem k tomu, že samotný operační systém disponuje poměrně propracovaným vyhledávacím mechanismem, zaměříme se na nástroje, které své poslání směřují trochu jinak.

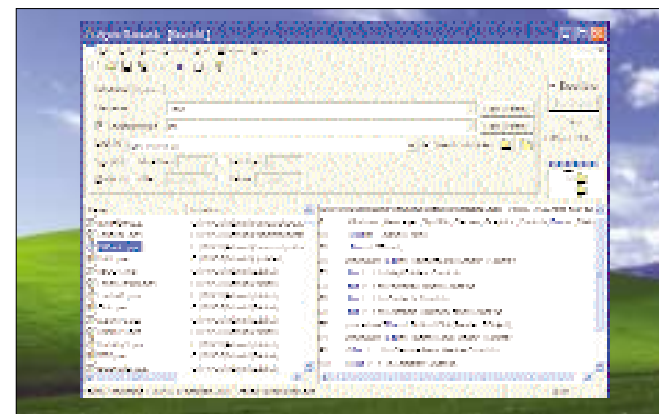
Agent Ransack 1.7.3

Operační systém: Windows 9x/NT4/ME/2000/XP

Autor: David Vest

Domovská stránka: www.agentransack.com

Začneme klasickým vyhledávačem, skrývajícím se za tajemným jménem evokujícím prostředí špiónážní literatury. Jedná se o lite verzi profesionálního

▲ Špión, který všechno najde.

vyhledávače. Jeho prostředí odpovídá starším provedením vyhledávací utility Windows a umí jen o něco málo více. Ale i to málo stojí za to. Především je to náhledový panel, který při prohledávání obsahu souborů ihned zobrazuje obsah i s vyznačenými výskytů hledaného slova. Další výhodou je možnost vyhledávání podle zadaného výrazu, což umožňuje vyhledávat podle velmi komplexních kritérií. Poslední výhodou je možnost ukládat výsledky hledání i často používaná vyhledávací kritéria. Ovládání programu je jednoduché, rychlost je i na slabším hardwaru slušná.

LookDisk 2.84

Operační systém: Windows 9x/NT4/ME/2000/XP

Autor: Vincenzo luorno

Domovská stránka: www.fxsearch.com/ldw_eng/

Poměrně jednoduchý a přehledný vyhledávač disponuje několika překvapivými funkcemi. Samozřejmě ovládá i ty standardní, tedy vyhledávání podle jména či různých parametrů a obsahu. Zajímavostí je vyhledávání duplikátů – a to podle jména i podle obsahu. Tyto funkce jsou poměrně unikátní, ale pro jejich použití si vyhradte dostatek času, protože zejména u velkých disků trvá jejich vyhledávání jako předešlý program umí ukládat výsledky vyhledávání.

▲ Jednoduché rozhraní LookDisku skrývá zajímavé možnosti.

Harddisk Search and Stats 1.0

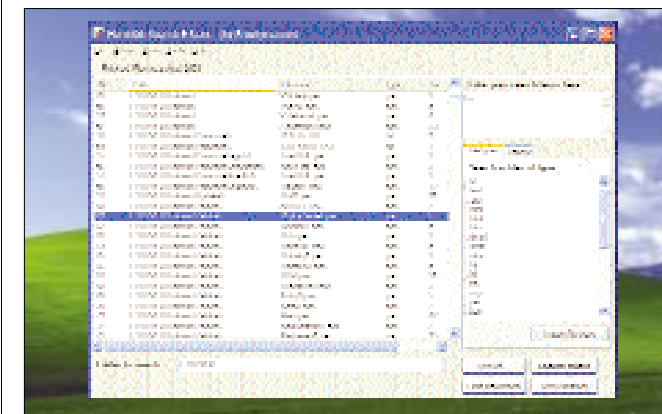
Operační systém: Windows 9x/NT4/ME/2000/XP

Autor: Freebyte

Domovská stránka: www.freebyte.com/harddisk_search_and_stats/

Za poněkud komplikovaným názvem se skrývá pěkný obsahový vyhledávač s jednoduchým uživatelským rozhraním. Nejedná se tedy o program určený k vyhledávání souborů jako takových, ale o program, který prohledává jejich obsah a následně zobrazuje statistiku výskytů daného slova nebo výrazu. Program disponuje vlastním prohlížečem, ve kterém můžete procházet výsledky a vyhledávat jednotlivé výskyt. Pokud vám jeho služby nebudou stačit, je možné použít i prohlížeče externí.

Významnou výhodou je schopnost prohledávat několik výrazů najednou, ušetřit se tím čas. Aby se program nezdržoval zbytečnostmi, můžete mu zadat seznam přípon souborů, jimiž se má zabývat. Tento seznam můžete vytvořit přímo převzetím přehledu přípon, které program sám v zadané složce najde.

▲ Harddisk Search and Stats používá hledání se statistikou.

